

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa locală
11 februarie 2023
Clasa a VIII-a

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte.
- Nu se acordă puncte din oficiu.

Se dau fragmentele:

A.

Grea dilemă... Dar nu pentru Tic, care era înzestrat cu un simț practic nemaipomenit. Amintindu-și spontan zicala cu cei doi iepurași, cireșărelul uită, într-o clipă de basm, de conflict și de avioane, și hotărî să facă pe dracul în patru pentru a dezlega taina cireșarilor. Nu-i trebui prea multă filosofie pentru a-și da seama că dacă taina expediției era asemeni unei ape circulând printr-o conductă, existau, obligatoriu, și câteva robinete prin care apa putea să ajungă până la el. Primul, și cel mai apropiat robinet, era... Maria, soră-sa. Bun... Dar asta încă nu însemna nimic. Cum putea el să se apropie și să deschidă robinetul? Brrrrr! Trebuia să fie foarte prudent... Maria nu se lăsa prea ușor dusă, și întotdeauna era plină de toane, și de multe ori nici nu-l lua în seamă, orice-ar fi făcut. Cum s-o ia...?

Nici nu-și termină întrebarea mută, că sfetnicul lui cel mai fidel, sfetnicul de zile grele, își făcu apariția, gudurându-i-se docil la picioare.

– Ei, ce spui, Țombi, să începem atacul?

Cățelușul mișcă foarte afirmativ din coadă.

– Și dacă nu reușim?

Țombi mârâi sălbatic, arătându-și colții.

– Nu fi fraier, Țângulică. La Maria nu se prind amenințările. Altceva!

Cățelul se lungi pe burtă, își așeză labele de dinainte sub bot, își întoarse încetișor capul cu ochii pe jumătate închiși, transformându-se în cel mai autentic monument al lingușirii. Mai ales că și coada i se mișca molatec, parcă ar fi mângâiat pe cineva.

– Așa, hoțomanule! Cred c-am nimerit-o cu metoda asta.

Nu se poate să nu se prindă la fete. Va să zică ne-am înțeles. Dar bagă de seamă. Să nu cumva să sufli vreun scâncet...

Cățelul sări brusc în picioare, își înțepeni urechile, și, cum stătea cu botul întors și cu ochii răvășiți, părea cea mai ofensată ființă de pe fața pământului.

– Ei, lasă, n-o mai pune și tu la inimă. Parcă nu știi c-am glumit?... Mi te cunosc eu, domnule sfetnic... Gata cu glumele! La acțiune!

Tiptil, tiptil, fără să facă vreun zgomot, urmat de credinciosul lui sfetnic, Tic se furișă pe cerdacul acoperit de iederă. La capătul celălalt al cerdacului, pe un șezlong întins la orizontală, sub bătaia mișcătoare a unor proiectile de lumină scăpate prin frunziș, se odihnea Maria. Își acoperise ochii cu cozile și visa. În mâna ei, un caiet cu versuri își deschidea paginile. Una dintre poezii o însoțea, sau îi prilejuise călătoria imaginară în care plecase:

*Iubesc cu-atâta patimă stejarii
Cu coapsele-implântate în pământuri,
Când își încarcă brațele de soare
Sau când se-ncruntă seculari în vânturi,*

*Iubesc pădurea-naltă de mesteceni
Când zăbreleşte-n alb sfios azurul.
Ah, vânt albastru, vino să mă legeni
Și dăruiește-mi vesel împrejurul...*

Inspirația, sau poate sarcina de a ataca primul, o avu Țombi. Se așeză foarte tăcut alături de Maria, își lipi botul de labe, iar ochii i se ațintiră asupra versurilor. Primul gest al Mariei fu acela de a-l alunga, dar când îi desluși expresia de inteligență și parcă de înțelegere, începu să-i mângâie, blând, căpșorul pătat de buline negre. Cu o voce caldă, visătoare, ea recită primele versuri ale poeziei.

Cocoțat pe cerdac, dar parcă înfipt într-o țeapă, atât de nerăbdător era, Tic suportă cu greu poezia. Avu totuși puterea de a o asculta până la capăt.

Simțindu-și stăpânul în apropiere, pentru că tot scăpase Tic câteva icneli și oftaturi, cățelul întoarse capul, dar la semnele poruncitoare ale celui descoperit și-l așeză iarăși pe lăbuțele-i subțiri. Un oftat prelungit, un oftat de admirație și parcă de invidie, ieși foarte gradat și nuanțat din pieptul lui Tic:

– Oooofff!... Știi ce frumos spui tu poeziile, Maria...

Surprinsă nu atât de apariția neașteptată a frățiorului ei, cât de tonul neobișnuit cu care-i vorbise, Maria îl privi îndelung și iscoditor.

– Zău, Maria... continuă Tic. Parcă m-ai umplut de furnici. Ai o voce atât de frumoasă!... Nu-i așa că o să te faci artistă?

– Ticușor! Ia spune, de fapt ce vrei!

– Aș vrea să mă iubești!

– Asta-i bună! Dar cine ți-a spus că nu te mai iubesc?

– Vreau să mă iubești mult, muuuult. Atât de mult, încât să nu te mai desparți niciodată de mine.

Maria îl privi plină de duioșie:

– Păi te iubesc, nesuferitule. Dar cine ți-a spus c-o să ne despărțim?

– Las' că știu eu, se bosumflă Tic. Parcă văd c-o să petreci vacanța fără mine.

Unda de duioșie dispăru din privirile Mariei făcând loc unor luciri de neîncredere, de suspiciune și uimire. Tot ce spunea Tic nu se potrivea cu felul lui de a fi. Și în mintea ei se înfiripă o idee:

– Daaaaa!?... Tic! Dacă ești cuminte, mergem împreună... la țară, la bunica.

– La bunica?! spuse cu dispreț prichindelul. Mare scofală! La bunica pot să merg și singur...

– Atunci cum rămâne cu declarația ta de dragoste? Parcă spuneai că nu vrei să ne despărțim nici o clipă... Dar și în mintea lui Tic se aprinse o idee care îl scoase din impas:

– Dacă mă duc singur la bunica, o să mi se facă și mai mare dor de tine... Tu ai crezut altceva? Maria clătină gânditoare din cap:

– Tic, tu știi că ești un băiat deștept?

– Ehei! De muuuuult timp...

– Să-ți spun drept, acum nu te mai iubesc chiar atât de mult, îi mărturisii Maria. Dar voi aplica și eu metoda ta, și mă voi duce pentru câteva zile undeva. Și-o să mi se facă un dor de tine...!
(Constantin Chiriță, *Cireșarii*, vol. I, *Cavalerii florii de cireș*)

B.

Am trăit astfel singur, fără a avea pe cineva cu care să stau de vorbă cu adevărat, până când am avut o pană în deșertul Sahara, acum șase ani. Se stricase ceva la motor. Și cum nu aveam cu mine nici mecanic, nici pasageri, mă pregăteam să încerc să fac, de unul singur, o reparație dificilă. Era pentru mine o problemă de viață și de moarte. Abia mai aveam apă de băut pentru opt zile.

În prima seară am adormit pe nisip, la o mie de mile de orice pământ locuit. Eram mult mai izolat decât un naufragiat pe o plută în mijlocul oceanului. Vă închipuiți atunci surpriza mea, în zori, când m-a trezit un glas firav și ciudat. Zicea:

– Te rog... desenează-mi o oaie!

– Poftim?

– Desenează-mi o oaie...

Am sărit în picioare de parcă aș fi fost lovit de trăsnet. M-am frecat la ochi. M-am uitat cu atenție și am văzut un prichindel cu totul extraordinar care mă privea cu foarte multă seriozitate. Iată cel mai bun portret pe care, mai târziu, am izbutit să i-l fac. Însă desenul meu, desigur, este mult mai puțin fermecător decât modelul. Nu-i din vina mea. Fusesem descurajat în cariera mea de pictor de către oamenii mari, la vârsta de șase ani, și n-am învățat să desenez nimic, în afară de șerpi boa deschiși și închiși.

M-am uitat așadar la acea apariție făcând ochii mari de uimire. Nu uitați că mă găseam la o mie de mile de orice ținut locuit. Or, omulețul meu nu mi se părea a fi nici rătăcit, nici mort de oboseală, nici mort de foame, nici mort de sete, nici mort de frică. Nu avea deloc înfățișarea unui copil pierdut în mijlocul deșertului, la o mie de mile de orice ținut locuit. Când am izbutit în cele din urmă să vorbesc, i-am spus:

– Dar... ce faci tu aici?

Iar atunci el îmi repetă, foarte blând, ca pe un lucru foarte serios:

– Te rog... desenează-mi o oaie...

Când misterul este prea impresionant, te lași copleșit și faci ceea ce ți se spune.

Oricât de absurd mi s-ar fi părut acest fapt, la o mie de mile depărtare de orice pământ locuit și în primejdie de moarte, am scos din buzunar o foaie de hârtie și un pix. Dar mi-am amintit atunci că studiasem mai ales geografia, istoria, aritmetica și gramatica și îi spusesei omulețului - cu un pic de amărăciune - că nu știam să desenez. El îmi răspunse:

– Nu-i nimic. Desenează-mi o oaie.

Cum nu mai desenaseam niciodată vreo oaie, am refăcut pentru el unul din cele două desene pe care eram în stare să le fac. Cel cu șarpele boa închis. Și am fost uluit să-l aud pe omuleț spunându-mi:

– Nu! Nu! Nu vreau un elefant într-un boa. Un șarpe boa este foarte periculos, iar un elefant ocupă prea mult loc. La mine acasă este totul foarte mic. Am nevoie de o oaie. Desenează-mi o oaie!

Atunci am desenat.

S-a uitat cu atenție, apoi a zis:

– Nu! Asta este deja foarte bolnavă. Fă alta!

Am desenat:

Prietenul meu a zâmbit amabil, cu indulgență.

– *Vezi și tu... asta nu e oaie, e un berbec. Are coarne...
Mi-am refăcut, așadar, desenul.
Dar a fost refuzat ca și celelalte.*
– *Asta e prea bătrână. Vreau o oaie care să trăiască mult timp.
Atunci, fără să mai am prea multă răbdare, pentru că mă grăbeam să încep demontarea
motorului meu, am schițat desenul de mai jos și am spus, puțin nervos:*
– *Asta e o ladă, iar oaia pe care o vrei tu este înăuntru.
Am fost foarte surprins când am văzut luminându-se fața omulețului care mă judecase până
atunci:*
– *Exact așa o voiam! Crezi că oaia asta are nevoie de multă iarbă?*
– *De ce?*
– *Pentru că la mine acasă e totul foarte mic...*
– *Va fi de ajuns cu siguranță. Ți-am dat o oaie foarte mică.
Își înclină capul spre desen și zise:*
– *Nu chiar așa de mică... Uite! A adormit...
Și astfel am făcut cunoștință cu micul prinț.*

(Antoine de Saint-Exupéry, *Micul prinț*)

C.

„Sper să fac oamenii să realizeze cât de neajutorate sunt animalele, cât de mult sunt dependente de noi, încrezându-se în noi la fel ca și un copil față de care trebuie să fim buni și să avem grijă de nevoile sale.” James Herriot

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaie de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Cuvântul *nerăbdător* este format prin următorul mijloc de îmbogățire a vocabularului:

- compunere;
- derivare parasintetică;
- derivare cu prefix;
- împrumut neologic.

2 puncte

2. În enunțul: *Dar mi-am amintit atunci că studiasem mai ales geografia, istoria, aritmetica și gramatica și îi spusese omulețului - cu un pic de amărăciune - că nu știam să desenez*, cuvintele subliniate au, în ordine, următoarele sensuri:
- sens propriu de bază; sens propriu secundar;
  - sens propriu secundar; sens figurat;
  - sens propriu de bază; sens figurat;
  - sens figurat, sens propriu de bază.
- 2 puncte**

3. În enunțul: *Când misterul este prea impresionant, te lași copleșit și faci ceea ce îți se spune*, sinonimele cuvintelor subliniate sunt:
- cunoscutul, necucerit;
  - necunoscutul, cucerit;
  - străinul, neînving;
  - magia, neatins.
- 2 puncte**

4. Cuvântul *pix* transcrie:
- trei litere și trei sunete;
  - trei litere și patru sunete;
  - trei litere și cinci sunete;
  - două litere și trei sunete.
- 2 puncte**

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

5. Formează familia lexicală a cuvântului *pământul*, precizând patru termeni diferiți și valoarea morfologică a acestora. **2 puncte**
6. Precizează valoarea morfologică a cuvântului subliniat din enunțul: *am văzut luminându-se fața omulețului care mă judecase și construiește un alt enunț în care același termen să aibă o altă valoare morfologică.* **2 puncte**
7. Alcătuește două enunțuri în care să folosești pe rând o construcție impersonală, respectiv o construcție pasivă. **2 puncte**
8. Precizează funcția sintactică a cuvântului subliniat din structura: *și câteva robinete prin care apa putea să ajungă până la el.* **2 puncte**
9. Alcătuește o propoziție negativă în care substantivul subliniat din enunțul: *Și astfel am făcut cunoștință cu micul prinț*, să fie apozitie în cazul nominativ. **2 puncte**
10. Construiește o frază alcătuită din două propoziții principale coordonate copulativ, în care să creezi o definiție a prieteniei. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Precizează, într-un enunț, o trăsătură morală a cățelului, așa cum reiese din fragmentul: *Primul gest al Mariei fu acela de a-l alunga, dar când îi desluși expresia de inteligență și parcă de înțelegere, începu să-i mângâie, blând, căpșorul pătat de buline negre.* **6 puncte**
2. Explică, în minimum 30 de cuvinte, semnificația enunțului din textul B: *Când misterul este prea impresionant, te lași copleșit și faci ceea ce îți se spune.* **6 puncte**
3. Precizează, în 2-3 enunțuri, o trăsătură morală a personajului principal din primul text, numind mijlocul de caracterizare și justificând cu o secvență din text. **6 puncte**

4. Motivează, în 40-70 de cuvinte, în care dintre textele A sau B se regăsește semnificația mesajului din textul C: *Sper să fac oamenii să realizeze cât de neajutorate sunt animalele, cât de mult sunt dependente de noi, încrezându-se în noi la fel ca și un copil față de care trebuie să fim buni și să avem grijă de nevoile sale.* **6 puncte**
5. Crezi că dragostea pentru animale îți este utilă? Motivează răspunsul, în 70-100 de cuvinte, justificând prin câte o secvență din fiecare text. **8 puncte**
6. Care este legătura dintre citatul din textul A: *Primul gest al Mariei fu acela de a-l alunga, dar când îi desluși expresia de inteligență și parcă de înțelegere, începu să-i mângâie, blând, căpșorul pătat de buline negre* și imaginea și mesajul textului C? **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Scrie un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare reală sau imaginară din copilărie, unde protagonistul este un animal față de nevoile căruia ai manifestat grijă.

În compunerea ta trebuie:

- să povestești o întâmplare reprezentativă pentru cerința dată, respectând succesiunea logică a evenimentelor și utilizând persoana I; **8 puncte**
- să precizezi două elemente ale cadrului spațio-temporal; **2 puncte**
- să incluzi o valoare personală pe care ai experimentat-o în urma întâmplării trăite; **2 puncte**
- să inserezi o secvență descriptivă și o secvență argumentativă; **8 puncte**
- să numești o emoție/stare sufletească legată de întâmplarea relatată; **2 puncte**
- să construiești un mesaj cu puternic caracter umanitar, vizând protecția animalelor, respectând relația dintre cerința dată și conținut. **8 puncte**

Vei primi **30 de puncte** pentru conținutul compunerii și **10 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.